

Om attitudeadverbialernes semantik

Af Ulf Dalvad Berthelsen (Aarhus Universitet)

1. Indledning

Efter George W. Bushs noget omdiskuterede valgsejr i 2000 er det ikke vanskeligt at forstille sig følgende lille optrin: tre ærværdige borgere i den lille flække Nothing Gulch mødes på gaden og får sig en passiar:

(1)	Borgmesteren:	<i>Bush vandt ærgeligt nok ikke valget</i>
(2)	Bedemanden:	<i>Jo han gjorde – fintællingen i Florida
faldt heldigvis ud til hans fordel</i>
(3)	Sheriffen:	<i>Så lykkedes det desværre ikke for vice-
præsidenten i denne omgang</i>

De tre fremhævede adverbialer i (1), (2), og (3) har det til fælles, at de udtrykker talerens holdning til det sagsforhold, der præsenteres i den ytring, hvori de hver især er indlejret. Denne adverbial-type, i det følgende benævnt attitude-adverbialer, udgør set fra et formelt semantisk perspektiv lidt af en gordisk knude. Problemet er, at det på ingen måde er klart, hvilken semantisk værdi disse adverbialer skal tilskrives inden for rammerne af modelteoretisk semantik. I det følgende vil jeg forsøge at hugge knuden over ved at vise, hvordan vi, hvis vi accepterer ækvivalens mellem adverbial og parafrase, kan give en relativt simpel semantisk analyse af attitude-adverbialerne inden for rammerne af *Discourse Representation Theory* (DRT).

2. Semantiske problemer

Brøndal og Diderichsen er ofte blevet citeret for deres beskrivelse af adverbierne som de udtryk, der alene har det tilfælles, at de ikke passer ind i andre og mere veldefinerede ordklasser. Dette er naturligvis ikke en forkert definition, men den er, som så mange andre negative definitioner, ikke videre informativ. Siden hen er synet på adverbier og adverbielle led ganske vist blevet mere raffineret (se fx Andersen 1987 og Togeby 2003), men mange af dem, herunder attitude-adverbialerne, udgør ikke desto mindre stadig et problem set fra et semantisk syns-

punkt. Ved nærmere eftersyn viser det sig, at der knytter sig en række logiske mærkværdigheder til attitudeadverbialerne.

For det første unddrager attitudeadverbialerne sig, modsat fx tids- og stedsadverbialerne, benægtelse. Dette bliver tydeligt, hvis vi for en stund gransker (1) og (2). I (1) tjener 'ikke' kun som benægtelse af 'Bush vandt valget', hvorimod den ærgrelse, der udtrykkes ved adverbialet 'ærgeligt nok', ikke benægtes, men derimod gælder hele sagsforholdet inklusive benægtelsen. Ønsker vi at benægte indholdet af adverbialet, er vi nødt til at benytte omskrivninger i stil med 'det er *ikke* ærgeligt, at Bush ikke vandt valget'. Det samme kan iagttages ved (2). Indsættes 'ikke', medfører dette ikke en benægtelse af indholdet af 'heldigvis'. Benægtelsen angår alene det forhold, at fintællingen faldt ud til Bush's fordel. Bemærk desuden, at stedsadverbialet 'i Florida' ikke unddrager sig benægtelse. Som i det forrige eksempel gælder det her, at en benægtelse af attitudeadverbialet resulterer i en omskrivning: 'det var *ikke* heldigt at, ... '. I en let formaliseret notation bliver denne skopus-forskel mellem attitudeadverbial og benægtelse tydelig. Benægtelsens skopus markeres med runde parenteser, og attitudeadverbialets skopus markeres med kantede parenteser:

- (4) ærgeligt nok [ikke (Bush vandt valget)]
- (5) ærgeligt nok [Bush vandt valget]
- (6) ikke (ærgeligt nok) [ikke (Bush vandt valget)]
- (7) heldigvis [fintællingen faldt ud til hans fordel]
- (8) heldigvis [ikke (fintællingen faldt ud til hans fordel)]
- (9) ikke (heldigvis) [ikke (fintællingen faldt ud til hans fordel)]

Attitude-adverbialerne har således skopus over hele indholdet, inklusive benægtelsen, af de sætninger, de er indlejret i og kræver en selvstændig benægtelse.

Vender vi atter blikket mod Nothing Gulch, viser det sig for det andet, at Borgmesterens ærgrelse ikke anfægtes af, at han modsiges af bedemanden. Borgmesteren hævder p , og bedemanden hævder $\neg p$. Vi kan ikke fastholde begge dele uden at havne i en kontradiktion, og da bedemanden synes at ligge inde med pålidelig information angående udfaldet af fintællingen, vælger vi at acceptere $\neg p$. Dette giver os imidlertid ingen anledning til at antage, at borgmesterens ærgrelse ikke er ægte eller sgar slet ikke er der, i det øjeblik han ytrede (1). Vi kan højst sige, at den er ubegrundet.

For det tredje viser det sig, at en tilfældig forbipasserende, lad os sige Mr. James, med rimelighed vil kunne slutte sig til, at borgmesteren er republikaner. At Mr. James ved at overheøre de tre bedsteborgeres samtale kan få den opfattelse, skyldes naturligvis adverbialet i (1). Borgmesteren udtrykker med 'ærgeligt nok' ærgrelse over det formodede valgnederlag. På baggrund af denne tilkendegivelse er det ikke vanskeligt for Mr. James at bestemme borgmesterens politiske observans. Mr. James' ræsonnement kunne se således ud:

(10) Givet min viden om valgsystemet, begrundelsen for fintællingen i Florida etc., kan jeg slutte følgende:

(P1) Hvis nogen synes det er ærgeligt, at Bush ikke vandt valget,
så er vedkommende republikaner.

(P2) Borgmesteren synes det er ærgeligt, at Bush ikke vandt valget.

(K) Derfor er Borgmesteren republikaner

I denne forbindelse er det interessant, at konklusionen ikke falsificeres af, at bedemanden kan oplyse at Bush faktisk vandt valget. Mr. James' ræsonnement er således ikke afhængigt af sandhedsværdien af den sætning, 'ærgeligt nok' er indlejret i.

Endelig viser det sig for det fjerde, at konklusionen til gengæld er afhængig af, at brugeren af et bestemt attitude-adverbial faktisk har den attitude, vedkommende giver udtryk for. Dette bliver tydeligt, hvis vi igen betragter (2). For sæt nu bedemanden i virkeligheden er glødende demokrat og kun tilkendegiver begejstring for at takkes borgmesteren, på hvis kontor der ligger en ansøgning om byggetilladelse til en større og mere tidssvarende bedemandsforretning. Hvordan skal vi da betragte bedemandens brug af 'heldigvis'? Forkert eller måske ligefrem løgnagtigt? Forkert kan vi næppe kalde den. Hans brug af adverbiet tjener som al anden kommunikation et formål, og opnår bedemanden sit mål i form af en byggetilladelse til en større og mere tidssvarende bedemandsforretning, må vi snarere sige, at han har brugt 'heldigvis' hensigtsmæssigt. Løgnagtigt forekommer mere passende. Bedemanden har givet udtryk for en attitude, han ikke har, og har således i en eller anden forstand talt usandt. At spørgsmålet om sandhed er på spil, understreges desuden af, at Mr. James, i fald han også forsøger et ræsonnere sig frem til bedemandens politiske overbevisning, sandsynligvis vil nå til den forkerte konklusion, hvis han alene baserer sit ræsonnement på bedemandens brug af attitude-adverbialer. Ræsonnementet kunne se sådan ud:

- (11) (P1) Hvis nogen synes det er heldigt, at fintællingen falder
ud til Bushs fordel, så er vedkommende republikaner.
- (P2) Bedemanden synes det er heldigt, at fintællingen faldt
ud til Bushs fordel

(K) Derfor er bedemanden republikaner

Hvis bedemanden har handlet fordægtigt og ytret 'heldigvis' uden at mene det, er (P2) falsk og dermed falder argumentet til jorden.

Disse fire eksempler peger alle på, at vi set fra et semantisk synspunkt ikke bare kan betragte attitudeadverbialerne som simple konstituenten i en sætning. Vi har set, at de kræver en selvstændig benægtelse, og at de tilsyneladende ikke påvirkes af, at den sætning, hvori de er indlejret falsificeres. Vi har også set, at attitude-adverbialerne kunne indgå som selvstændige præmisser i logiske slutninger, og at de i kan bruges uhæderligt. Tilsammen mere end antyder dette, at spørgsmålet om sandhed er på spil i forbindelse med brugen af attitude-adverbialerne, og det er således nærliggende at antage, at attitude-adverbialerne i en eller anden forstand repræsenterer et propositionelt indhold. Hvis et udtrykselement, der ikke har form som en sætning, repræsenterer et propositionelt indhold¹, må der også findes en parafrase, der ekspliciterer alle betydningsbærende elementer², og som dermed tillader en entydig semantisk tolkning.

3. Adverbial og parafrase

Hermed er vi tilbage ved det, jeg indledningsvis pegede på som en afgørende betingelse for, at forsøget på at hugge knuden over lykkes: Ækvivalens mellem attitude-adverbialerne og deres respektive parafraser. Ækvivalens vil i denne sammenhæng sige, at adverbial og parafrase tilskrives præcis samme semantiske værdi. Mere præcist kan vi sige, at de elementer fra vores semantiske model³, der relateres til de udtrykselementer, der konstituerer parafrasen, må have samme relation til attitudeadverbialet. Vi må med andre ord sikre, at fx adverbialet 'heldigvis' gives samme modelteoretiske tolkning som dets parafrase 'jeg synes det er heldigt at'.

¹ Et lignende eksempel findes i form af imperativformerne: *Gå!* kan parafraseres *Jeg beordrer dig at gå*. Her kommer spørgsmålet om sandhed også på tale, idet metabemærkningen *Jeg beordrer dig* kan være falsk, hvis den, der udsteder ordren, ikke har den rette bemyndigelse.

² Betydningsbærende elementer vil i denne sammenhæng sige elementer, der tilskrives en entydig semantisk værdi inden for rammerne af den model-teoretisk semantik. Dette gælder fx subjekter, prædikater, operatorer og de logiske konnektiver.

³ *Model* anvendes her i teknisk forstand: $M_L = \{U, F\}$, hvilket vil sige, at en model M består af en mængde U (universe of discourse) og en interpretationsfunktion F , der relaterer udtryk fra et givet sprog L til elementer u i U .

Parafrasen kan med fordel betragtes som en eksplicitering af attitude-adverbialets logiske form, og det er derfor nødvendigt at være præcis mht. formuleringen af parafrasen. Adverbialer som 'ærgeligt nok' og 'heldigvis' parafraseres ofte som 'det er ærgeligt at, ...' og 'det er heldigt at'. På denne måde får vi ganske vist erstattet det adverbielle led med en sætning, men det er ikke præcist nok. Mr. James' ræsonnementer viste os jo, at der gennem brugen af attitude-adverbialerne blev specificeret en relation mellem taleren og det sagsforhold, der blev præsenteret. Det er med andre ord afgørende, om lige netop vedkommende, der ytrer adverbialet, har den pågældende attitude. Jeg vil derfor foreslå, at attitude-adverbialerne altid parafraseres på en sådan måde, at subjektet i den sætning, der erstatter adverbialet, altid udgøres af det personlige pronomen 'jeg'.

Hvis dette semantiske projekt lykkes, betyder det naturligvis, at attitude-adverbialerne reduceres til en art elliptiske eller måske rettere sprogøkonomiske udtryk, hvilket ud fra en ren semantisk betragtning ville være et udmærket resultat. Det ville det, fordi udtrykselementer, der ikke kan gives en en-til-en-tolkning i modellen, ikke kan håndteres, og derfor må udelades af det fragment af sproget, man forsøger at give en modelteoretisk tolkning.

4. Attitude-adverbialerne i DRT

Udgangspunktet for den løsning, jeg vil foreslå, er, at ytringer, der indeholder attitude-adverbialer, er særtilfælde af det, der i den engelsksprogede litteratur omtales som *attitude reports*. Attitude rapporter er udsagn om relationen mellem folks mentale tilstande (håb, tro, frygt, etc.) og sagsforhold, reelle så vel som forestillede. Denne type udsagn har den generelle form $[x \beta p]$, hvor x står for et subjekt, β står for et attitude-verbum og p står for en sætning, der repræsenterer det sagsforhold, attituden er rettet imod. I min analyse følger jeg Asher (1986), hvis analyse af *belief reports* inden for rammerne af DRT giver os et hensigtsmæssigt udgangspunkt for beskrivelsen af relationen mellem attitudeadverbiet og den sætning, det er indlejret i.

4.1. Konstruktionsalgoritmen

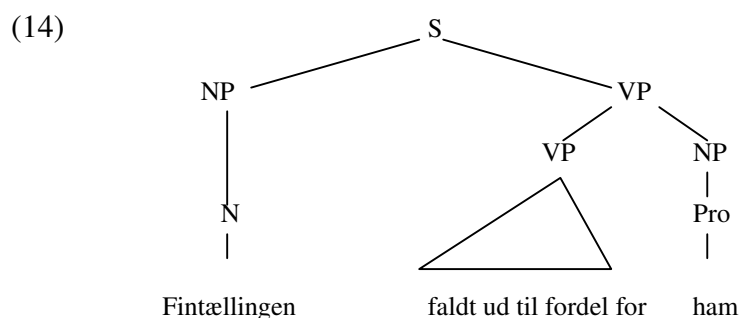
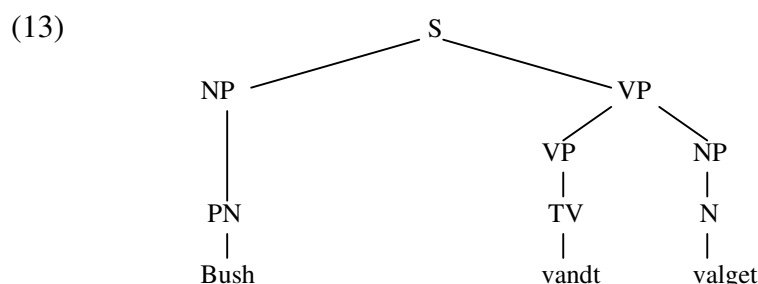
I DRT⁴ arbejder man med såkaldte *discourse representation structures* (DRSer). Disse strukturer kan betragtes som ekspliciteringer af dagligsprogets logiske struktur og skal sikre en entydig dynamisk semantisk tolkning. På baggrund af en input-sætning genereres et parsetræ.

⁴ Da rammerne ikke tillader en grundig præsentation af DRT, henvises læserne til Kamp & Reyle (1993) og Kadmon (2001).

Dette træ omsættes efterfølgende via en konstruktions-algoritme til en DRS, der endelig evalueres relativt til en given model. Lad os tage et eksempel:

(12) Bush vandt valget. Fintællingen faldt ud til fordel for ham.

Lad os antage at borgmesteren i stedet for (1) har ytret (12), og at denne sætning er vores input-sætning. Efter en tur gennem parseren⁵ ender vi med (13) og (14), der ekspliciterer den syntaktiske struktur for hver af de to sætninger, der tilsammen konstituerer (12):

DRSer består af to elementer: (i) en mængde indeholdende diskurs-referenter (discourse referents) og (ii) en mængde indeholdende såkaldte betingelser (conditions). DRSer afbildes som bokse, hvor diskurs-referenterne indføres i den øverste linie, og betingelserne listes nedenunder.

Vejen fra parsetræ til boks går via en konstruktions-algoritme, og algoritmen består af en række regler, der groft sagt omsætter NPer til diskurs-referenter med tilhørende betingelser og VPer til betingelser, der knytter sig til allerede indførte diskurs-referenter. Diskurs-referenter omtales derfor ofte som en 'knagerække', der i sig selv er tom, men som, idet der 'hænges' betingelser på, sørger for at holde styr på, hvilke egenskaber der tilskrives hvilke entiteter, når

⁵ Da konstruktionen af DRSer tager udgangspunkt i et parsetræ, er det naturligvis ikke ligegyldigt, hvilken syntaktisk teori man vælger. Disse overvejelser har imidlertid ikke direkte betydning for den semantiske analyse af attitude-adverbialerne, og jeg vil derfor blot antage, at der eksisterer en syntaktisk teori, der kan generere de parsetræer, der optræder i det følgende.

boksen efterfølgende evalueres relativt til en given model. Anvender vi nu konstruktionsalgoritmen på (13), bliver resultatet følgende:

(15)

x, y
$\text{Bush}(x)$ $\text{vandt}(x, y)$ $\text{valget}(y)$

Konstruktionen af DRSer følger parsetræets struktur. S udløser således en tom boks, hvorefter den første NP, egennavnet 'Bush', udløser en referent x i øverste linie samt en betingelse, der specificerer, at den entitet, som x står for, hedder 'Bush'. Herefter splittes VPen i TV og N. Det transitive verbum 'vandt' udløser kun én ny diskurs referent, y , idet 'vandt' hænges på 'knagen' x , der allerede er blevet introduceret. På dette stadie i konstruktionsprocessen optræder y som en fri variabel, da der endnu ikke er knyttet nogen betingelser til den. Det sker først, idet substantivet 'valget' udløser en betingelse, der specificerer, at den entitet, som Bush står i en vinde-relation til, er valget. Hermed er (13) omsat til en DRS, og vi kan efter samme principper også tage fat på at omsætte (14) til en DRS.

I denne proces viser DRT for alvor sin styrke. Modsat første ordens standard-logikkalkyler er DRT nemlig dynamisk i den forstand, at det er muligt inden for rammerne af DRT, at give en sammenhængende repræsentation, af diskurser, der strækker sig over mere end en enkelt sætning. Dette bliver tydeligt i (16):

(16)

x, y, z, v
$\text{Bush}(x)$ $\text{vandt}(x, y)$ $\text{valg}(y)$ $\text{fintælling}(z)$ $\text{faldt-ud-til-fordel-for}(z, v)$ $(v = x)$

I stedet for at S i (14) udløser en ny og uafhængig boks, udvides den eksisterende boks således, at NPerne og VPen udløser diskurs-referenter og betingelser, der sættes ind umiddelbart efter dem, der blev udløst af (13).

Proceduren for konstruktionen af (16) er med én undtagelse den samme som ved konstruktionen af (14). Denne undtagelse er imidlertid et eksempel på noget af det, der for alvor har

givet DRT gennemslagskraft, nemlig håndteringen af anaforisk reference. Spørgsmålet er, hvordan vi skal håndtere pronomenet 'ham'. Pronominer betragtes normalt som frie variabler, og problemet med dette er, at de værditilskrivningsfunktioner, man bruger i prædikatslogik, ikke fanger det forhold, at 'ham' ikke bare refererer til en eller anden person, men til netop den person, som også egennavnet 'Bush' refererer til. Det må altså sikres, at x og v tilskrives samme semantiske værdi, når DRSen evalueres i forhold til modellen. Da 'ham' i sig selv blot er en abstrakt pegepind, der ikke rummer nogen form for information, der kan bruges til at identificere dens semantiske værdi, udløser den ingen betingelser, men kun en diskursreferent v i øverste linie. Da vi ikke endeligt kan evaluere DRSer, der indeholder frie variabler, må vi finde en måde, hvorpå vi kan være sikre på, at x og v tilskrives samme værdi. Dette løser DRT elegant ved simpelthen at tilføje en betingelse, der fastslår identitet mellem x og v 's semantiske værdi. Fordelen ved denne strategi er, at det i princippet er ligegyldigt, hvor lang diskursen er. Så længe vi kan blive ved med at specificere relationerne mellem diskursreferenterne vha. identitets-betingelser, kan vi sikre, at pronominal reference håndteres korrekt⁶

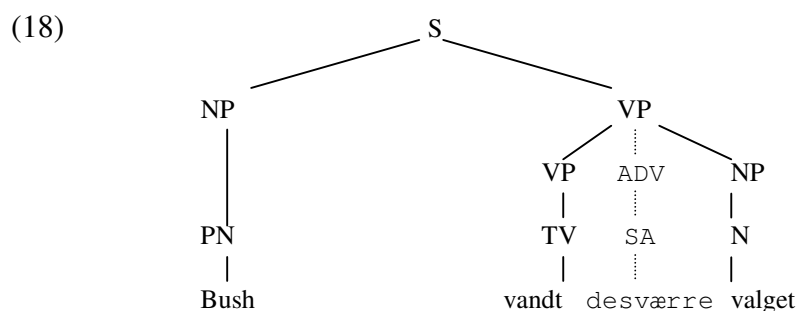
4.2. Attitudeadverbialerne i DRT

Vi har nu set hvordan simple DRSer konstrueres, og det næste bliver nu, at forsøge at finde en måde, hvorpå også attitude-adverbialerne kan håndteres inden for rammerne af DRT. Ændrer vi en lille smule på vores oprindelige inputsætning og indlejrer 'desværre' i den første af de sætninger, der konstituerer (12), får vi følgende resultat:

(17) Bush vandt desværre valget.

Da konstruktions-algoritmen opererer på resultatet af parsing-processen, er det i første omgang vigtigt at finde ud af hvilket parsetræ vi ønsker. Da 'desværre' ud fra en syntaktisk betragtning opfører sig som visse andre sætningsadverbier, fx 'efterfølgende', kunne det synes naturligt at integrere 'desværre' som en del verballedet. Parsetræet ville da se således ud:

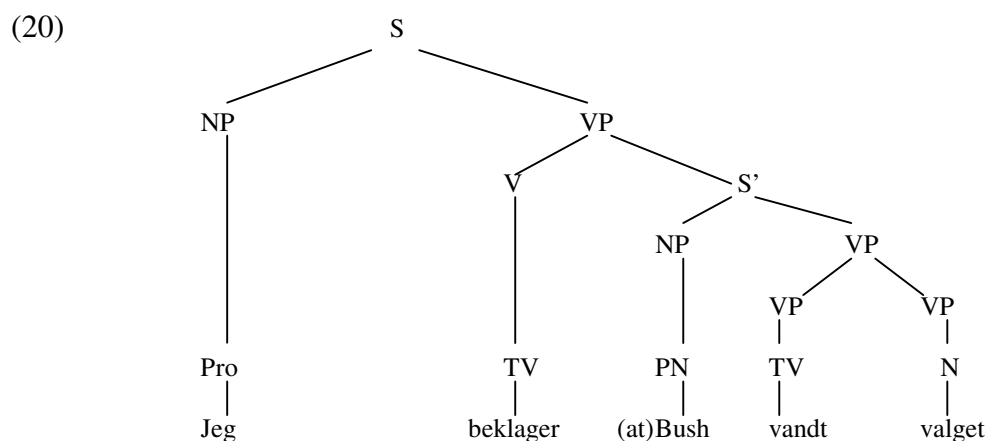
⁶ Hvilke betingelser, der kan hægtes på de forskellige diskurs referenter specificeres gennem en såkaldt *tilgængeligheds-relation* (accessibility-relation). For en præcis definition se Kamp & Reyle (1993:120).

De indledende undersøgelser viste imidlertid, at der ud fra en semantisk betragtning er al mulig grund til ikke at opfatte attitude-adverbialerne som en integreret del af en sætnings verbal- led. Undersøgelserne viste også, at den eneste måde, hvorpå betydningen af attitude- adverbialerne præcist kan ekspliciteres, er ved at parafrasere dem som en komplet sætning, hvor det personlige pronomen 'jeg' optræder som subjekt, og hvor den sætning, som attitude- adverbialet oprindeligt var indlejret i, optræder som objekt. (17) må altså parafraseres således, at vores transformerede input-sætning kommer til at se således ud:

(19) Jeg beklager, at Bush vandt valget.

Denne sætning giver os følgende parsetræ:

Denne manøvre giver os et parsetæ, der er væsensforskelligt fra det i (18). Hvor SA var en del af VP og dermed af S i (18), er S i (18) nu blevet til S' i (19) og optræder dermed som objekt i (19).

Selvom det er et skridt på vejen, er alle forhindringer dog ikke overvundet ved at acceptere (20). Tilbage er nemlig at forklare relationen mellem S og S'. At denne relation påkalder sig særlig opmærksomhed, skyldes, at parafrasen afspejler, at attitude-adverbialerne betragtes som særtilfælde af de såkaldte attitude-rapporter. Disse er kendt for at give anledning til svæ-

re semantiske vanskeligheder, og det er derfor nødvendigt at finde en konstruktion, der kan fastholde idéen om attitudeadverbialerne som *attitude reports* og samtidig undgå de faldgruber, der følger heraf.

Som nævnt i indledningen vil jeg bruge Asher (1986) som udgangspunkt for dette vove-stykke. Hovedtrækkene i Ashers analyse er følgende: (21) angiver den generelle form på *belief reports*, hvor α står for et subjekt og β står for en sætning, der udtrykker indholdet af α 's overbevisning.

(21) [α believes that β]

Dette giver i andre teorier anledning til såkaldte *opaque* kontekster, hvilket først og fremmest vil sige, at de normale substitutions-principper ikke gælder. Ashers løsning på dette problem er at betragte *belief* som en relation mellem en *believer* og en proposition. Dette udløser diskurs-referenterne x og p , der efterfølgende placeres i den øverste linie. Det nye i denne måde at gøre det på er, at vi nu får mulighed for at beskrive indholdet af komplementsætningen på en simpel måde. Da p blot er en tom knage, kan vi nu beskrive indholdet af komplementsætningen blot ved at tilføje yderligere betingelser til DRSen:

(22)

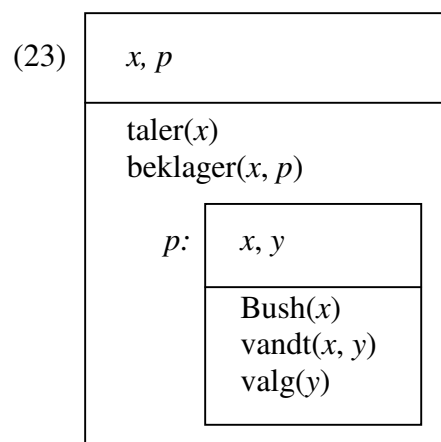
x, p		
$\alpha(x)$ believes(x, p)		
p: <table border="1" style="border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 5px; text-align: center;">x</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">(x)Condi- tion</td> </tr> </table>	x	(x)Condi- tion
x		
(x)Condi- tion		

Som det fremgår af (22), er den betingelse, der udløses af komplement-sætningen, speciel. De betingelser, vi hidtil har set, svarer til prædikater i første ordens logik, hvilket vil sige, at de bruges til at tilskrive simple egenskaber til de entiteter, der beskrives. I modsætning til dette udløser komplement-sætningen i Ashers analyse en kompleks betingelse, der indeholder en sub-DRS. Denne konstrueres som de almindelige DRSer og repræsenterer det propositionelle indhold af komplementsætningen. Sub-DRSerne er imidlertid ikke-sandhedsfunktionelt relateret til den oprindelige DRS på samme måde som, hvis der havde været tale om fx negation

eller implikation⁷. Det, betingelsen angiver, er i stedet, at den proposition, som p står for, må have præcis den struktur og det indhold, der specificeres gennem sub-DRSen. Dette betyder efterfølgende, at når den samlede DRS evalueres relativt til en given model, så er det ikke afgørende, om indholdet af x 's overbevisning er sand eller falsk. Det, der er afgørende, er, om x 's overbevisning har den struktur og det indhold, der er specificeret i sub-DRSen.

Skridtet fra rapporter om folks overbevisninger til rapporter om folks øvrige mentale attituder er ikke langt, idet verber som 'formoder' og 'håber' opfører sig på præcis samme måde som 'tro'. Skridtet fra attitude-rapporter til attitude-adverbialer er heller ikke langt, idet parafraserne af attitude-adverbialerne netop indeholder disse attitude-verber (jeg *formoder*, at Bush vandt valget – Bush vandt *formodentligt* valget; jeg *håber*, Bush vandt valget – Bush vandt *forhåbentligt* valget). Parafraserne af attitudeadverbialerne har således samme struktur som attitude-rapporterne og dermed også som Ashers belief reports, blot med den ene restriktion, at pladsen i parsetræets øverste NP altid skal optages af 'jeg'.

Vender vi atter blikket mod den parafraserede input-sætning, kan vi nu på baggrund af Ashers forslag konstruere en DRS ud fra (20):

Vi har nu en DRS, der repræsenterer (19), og som er konstrueret på baggrund af parsetræet i (20). Dette parsetræ var resultatet af en principiel beslutning om at indføre en transformationsregel, der for hvert attitude-adverbial udløser en konstruktion magen til den generelle form på attitude-rapporter, blot med den restriktion, at det kun er taler selv, der kan optræde som subjekt.

⁷ Med *sandhedsfunktionelt relateret* mener jeg det forhold, at sandhedsværdien af hele sætningen er afhængig af sandhedsværdien af delsætningerne.

5. Konklusion

Vi har nu set, hvordan attitude-adverbialerne kan håndteres inden for rammerne DRT. Det er derfor tid til for sidste gang at vende blikket mod Nothing Gulch for at se, i hvilket omfang denne analyse løser de semantiske problemer, der blev præsenteret i afsnit 2.

For det første kan vi nu svare på spørgsmålet om, hvorfor attitudeadverbialerne unddrager sig benægtelse. Det gør de, fordi de ikke er en del af verballeddet, men derimod et led, der udtrykker et selvstændigt propositionelt indhold og derfor kræver en selvstændig benægtelse.

For det andet kan vi svare på, hvorfor en benægtelse af, at Bush ikke vandt valget, (se (1) og (2)) ikke fortæller os noget om beskaffenheden af borgmesterens ærgrelse. Som vi så i (22) og (23) giver DRT os muligheden for at vise, at relationen mellem adverbialet, der repræsenterer talerens attitude, og sætningen, der repræsenterer det sagsforhold, som attituden er rettet imod, ikke er sandhedsfunktionel. Vi kan derfor evaluere sandhedsværdien af talerens ytring af attitudeadverbialet (den yderste boks) uafhængigt af sandhedsværdien af den ytring, der repræsenterer sagsforholdet (den inderste boks).

Hermed har vi også så godt som givet svaret på, hvordan en analyse inden for rammerne af DRT løser de to sidste semantiske problemer. Hvis det accepteres, at attitudeadverbialerne repræsenterer et selvstændigt propositionelt indhold, er det uproblematisk at lade dem indgå som præmisser i logiske slutninger. Det bliver desuden klart, at bedemanden i forsøget på at indsmigre sig hos borgmesteren slet og ret talte usandt. At ytre et attitude-adverbium svarer til at hævde, at man har en given attitude. Det havde bedemanden ikke, og hans ytring var dermed falsk.

Litteratur

- Andersen, J. E. (1987) "Adverbier – sprogvidenskabens stedbørn." i *Selskab for Nordisk Filologi. Årsberetning 1985/86*:45-54. København.
- Asher, N. (1986) "Belief in Discourse Representation Theory." i *Journal of Philosophical Logic* vol.15:127-189. Dordrecht-Holland: D. Reidel Publishing Company.
- Kadmon, N. (2001) *Formal Pragmatics*. Oxford: Blackwell Publishers.
- Kamp, H. & Uwe Reyle (1993) *From Discourse to Logic*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
- Togeby, O. (2003) *Fungerer denne sætning?* Funktionel dansk sproglære. København: Gads Forlag.